

Jaarprogramma 2011 – 2012

CURSUSSEN EN LEZINGEN

De Etrusken ■ Londen in de 21ste eeuw ■ De (Jacobs) ladder ■
De vele gezichten van Maria ■ Abraham Bloemaert ■ Sir
Stanley Spencer ■ Hedendaagse kunst: verkenningen ■
Jheronimus Bosch

ANDERE ONDERWERPEN

Religieuze Kunst ■ Schilderkunst ■ Architectuur

REIZEN

Architectuurreis Londen ■ Kathedralenreis Chartres,
Amiens en Reims ■ Romaanse schatten

INHOUD

Voorwoord

I Religie

1. De kathedraal van Chartres 2
2. De Egyptische doden cultus 3
3. Dikke papen 3
4. Pelgrims naar verre oorden 5
5. Kerstlezing: *Op zoek naar het Christuskind* 6
6. Het Jodendom 7
7. Sterre der zee 7
8. De vele gezichten van Maria 9

II Beeldende Kunst

9. Alle dagen kunst 10
10. Rubens en zijn leerlingen van Dyck en Jordaens 11
11. Hedendaagse kunst: verkenningen 11
12. Sir Stanley Spencer 12
13. Pierro della Francesca, Leonardo da Vinci 13
14. Abraham Bloemaert 14
15. Spoedcursus algemene kunstgeschiedenis 15
16. Kunst en muziek in het Balticum 16

17. De wereld van Jheronimus Bosch 17
18. De Etrusken 18
19. Kunstenaarskolonies 18
20. De (Jacobs) ladder 19

III Architectuur

21. Architectuur in de 21ste eeuw 19
22. Romaanse kerken en kloosters 20
23. Londen in de 21ste eeuw 21
24. Pierre Cuypers, *ondernemer en architect* 21

IV Reizen

25. Kathedralenreis, Chartres, Reims en Amiens
ism Labrys reizen, 22 – 25 september 2011
26. Architectuurreis modern Londen
ism Asuka Tours, 27 april – 1 mei 2012
27. Romaanse schatten in midden Frankrijk, kerken en kloosters
ism Labrys reizen, voorjaar 2012

Omslagafbeeldingen

voorkant: boven: Etrusken

midden: Sir Stanley Spencer

onder: Jheronimus Bosch

achterkant: Labyrinth, Chartres

PROGRAMMA 2011-2012

Voor u ligt het nieuwe programma van de Kunsthistorische Leergangen Utrecht. Dit jaar hebben we met vier hoofdonderwerpen, Religie, Beeldende kunst, Architectuur en Reizen weer een divers en boeiend aanbod.

We kunnen terugkijken op een seizoen met succesvolle reizen. Daarom hebben we voor het komende jaar weer drie buitenlandse bestemmingen op het programma staan: een reprise van de Franse Kathedralen reis, een reis naar de Romaanse schatten in Midden-Frankrijk en een architectuurreis naar het moderne Londen.

Natuurlijk staan er weer, geheel in de traditie van de Kunsthistorische Leergangen Utrecht, veel cursussen en lezingen geprogrammeerd naar aanleiding van actuele tentoonstellingen. Volgens ons heeft u weer voldoende keuze, maar dat merken en horen we natuurlijk graag!

Wij wensen u een seizoen vol culturele verdieping.

Cas Hoogbergen
Directeur

I RELIGIE

1. DE KATHEDRAAL VAN CHARTRES: EEN HOOGTEPUNT UIT DE GOTISCHE STIJLPERIODE

De kathedraal van Chartres wordt niet voor niets één van de niet-klassieke wereldwonderen genoemd. De beelden waarmee de toegangsportalen zijn versierd zijn beroemd, evenals de gebrandschilderde ramen die het interieur een bovenaards karakter geven. De kathedralenbouwers wilden niet alleen een bouwwerk dat in schoonheid alle wereldse gebouwen overtrof, maar zij wilden de gelovigen ook instrueren in alles wat er naar hun idee te leren viel. In de kathedraal worden dan ook vele verhalen verbeeld in steen en glas. Niet alleen bijbelverhalen en heiligenlevens, maar ook de stand van de 12e eeuwse wetenschap, filosofie en theologie. Wat de beelden voorstellen en wat in het glas als 'stripverhaal' te lezen is is voor ons goed te volgen. Maar de middeleeuwse mens verstond ook nog de 'taal' van de geometrie en de 'taal' van de getallen. Als we er op gaan letten zien we dat bepaalde geometri-

sche figuren in de kathedraal steeds terug komen: de driehoek, het vierkant en de vijfhoek. En waar Christus afgebeeld wordt, overheersen de getallen vijf en tien. Wat had dit voor betekenis? En waarom heeft de kathedraal over de hele breedte van het middenschip een vloerlabyrint? Het labyrint is in Europa een bekend motief geworden door de mythe van Theseus en

de Minotaurus, maar de oorsprong van dit symbool ligt ver vóór de Griekse Oudheid. Interessant is te kijken naar de betekenis die de middeleeuwse kathedralenbouwers toekenden aan het labyrint en waarom zij het op zo'n prominente plaats in hun kerk plaatsten.

Kathedralenreis

*In samenwerking met Labrys reizen vindt van 22 t/m 25 september 2011 een reis langs kathedralen plaats. (Chartres, Amiens en Reims)
Voor meer informatie zie www.klu.nl*

docent

Drs. Swenne van Roosmalen

dagdeel

1 maandagavond van 19.30 tot 21.30 uur

datum

19 september 2011

locatie

Pastoriezaal van de St. Catharinakerk

kosten

€ 20,-

2. DE EGYPTISCHE DODENCULTUS

De oude Egyptenaren geloofden dat de ziel alleen kon voortbestaan als het lichaam na de dood in tact bleef. Dat kon alleen door het goed te conserveren. Daarom mummificeerden zij hun dierbare overledenen en voerden rituelen uit om de reis naar en door het Dodenrijk goed te laten verlopen.

De Kunsthal in Rotterdam wijdt van 1 oktober 2011 tot en met 29 januari 2012 een grote expositie aan de fascinerende Egyptische dodencultus. Naar aanleiding van deze tentoonstelling zal in drie ochtenden nader worden ingegaan op de Egyptische godsdienst, de dodencultus en het proces van mummificatie, de prachtig gedecoreerde sarcofagen en Dodenboeken. Ook de enerzijds nuttige en anderzijds kostbare grafgiften komen aan de orde.

Naar aanleiding van de expositie in de Kunsthal Rotterdam.

docent

drs. Grieta Felix

dagdeel

3 woensdagochtenden, van
10.30 tot 12.30 uur

data

12, 19 en 26 oktober 2011

locatie

Universiteit voor Humanistiek

kosten

€ 60,-

3. DIKKE PAPEN, FOUTE KETTERS. SPOT EN SATIRE IN DE ICONOGRAFIE VAN REFORMATIE EN CONTRAREFORMATIE

Ze rijden achter elkaar: Christus op een ezeltje en de paus op een paard. De nederigheid van de Heer met zijn doornenkroon vormt een fel contrast met de praal van zijn triomfalistische plaatsbekleder op aarde, getooid met de tiara. Door de roomsen werd bij wijze van tegenprestatie Luther, de voormalige augustijnner monnik, afgebeeld als een zevenkoppig monster. Naast bekende vredespredikers en voorvechters van tolerantie als Erasmus en Coornhert waren er in die felle

zestiende eeuw ook polemisten, tekenaars van spotprenten en schrijvers van satires. Rome als de Hoer van Babylon en Luthers hoofd als doedelzak van de duivel, dat werk. De kemphanen waren inventief en bedienden zich van de modernste technieken van die dagen. Lezingen over de beeldvorming en de iconografie van de reformatoren en hun roomse tegenstanders.

docent

dr. Ton H.M. van Schaik

dagdeel

2 zaterdagochtenden van
11.00 tot 13.00 uur

data

10 en 17 december 2011

locatie

Pastoriezaal van de
St. Catharinakerk

kosten

€ 40,-

since

1906

*Bij Conemans treft u klassieke herenkleding
van o.a. Dressler en Ferkinghoff
Eigen merk pakken € 298,-
maar ook maatconfectie is mogelijk*

*Conemans Tailor
Springweg 6
Utrecht
www.conemans.nl
info@conemans.nl*

*Authentieke Italiaanse espresso of cappuccino
Gewoon bij u thuis!*

*Van Pommeren Lijnmarkt 47 Utrecht
-Sinds 1951- 030 2316769 www.vanpommeren.nl*

4. PELGRIMS NAAR VERRE OORDEN

Twee lezingen over pelgrims naar verre oorden: Onderweg naar Santiago de Compostela en Onderweg in Japan

Santiago de Compostela

Alles achter je laten om duizenden kilometers te reizen naar een heilige plek. Een tocht vol risico's en ontberingen. Miljoenen mensen uit heel Europa, reisden sinds de elfde eeuw te voet of te paard over de Camino de Santiago naar het einddoel: Santiago de Compostela, in het noordwesten van Spanje. Nog steeds lopen jaarlijks zo'n honderdduizend pelgrims deze tocht.

De route naar Santiago wordt door Swenne van Roosmalen vanuit diverse invalshoeken belicht: historisch, religieus, spiritueel en cultureel. *In Museum Catharijneconvent is van oktober 2011 tot maart 2012 een tentoonstelling gewijd aan de Camino.*

docenten

drs. Swenne van Roosmalen en
dr. ir. Dave van Eijnsbergen

dagdeel

2 vrijdagochtenden van 10.00
tot 12.00 uur

data

25 november en 2 december
2011

locatie

Pastoriezaal van de
St. Catharinakerk

kosten

€ 40,-

Japan

Pelgrimeren staat, net als in Europa in Japan meer dan ooit in de belangstelling. De routes zijn soms middeleeuwen, maar ook vaak van veel later. De routes worden gelopen, net als elders in de wereld als een vorm van contemplatie, boetedoening, maar ook als sportieve prestatie. Meestal voeren de routes langs oude smalle paden door de bergen. Lokale heiligdommen zijn de rode draad. In de Japanse film

"Het licht in de velden en de bergen"

(Nishimura 1980)

wurgt een vrouw haar echtgenoot, omdat hij een seksuele relatie had met hun invalide dochter. Uit wroeging besluit ze met haar beide dochters een pelgrimage te maken langs de 88 tempels in Shikoku, het vierde eiland van Japan. Bij het kijken naar de film lijden we mee en worden we getuige van het onbegrip van de jongste dochter voor de zelfopoffering van de moeder. In 'Dolls' (Kitano 2002) zien we hoe een jong stel, waarvan de vrouw indirect door zijn schuld, haar geestelijke vermogens kwijtraakt uit loutering, een eigen pelgrimage maken. Het Boeddhisme en het Shintoïsme hebben in Japan niet de dominante kerkleiders zoals de Rooms Katholieke kerk die bijvoorbeeld heeft. De pelgrimage is daardoor meest een individualistisch gebeuren, waarbij de lopers hun eigen doelen stellen. Bij de lezing wordt ingegaan op het cultuurhistorische aspect van pelgrimeren in Japan, maar ook op de betekenis van pelgrimeren in de 21ste eeuw.

5. KERSTLEZING: OP ZOEK NAAR HET CHRISTUSKIND IN DE HEDENDAAGSE KUNST

Eeuwenlang was het in opdracht schilderen van de geboorte van Christus of de Heilige familie met Jozef, Maria en het Christuskind één van de meest eervolle opdrachten die je als kunstenaar ten deel kon vallen. In de Stad Utrecht zien we prachtige en beroemde historische voorbeelden daarvan: Abraham Bloemaert (1564 – 1651) schilderde in 1624 zijn weergalozes 'Aanbidding der Wijzen', nu te zien in de collectie van het Centraal Museum. In het Catharijneconvent kunnen we de geboorte van Christus bewonderen als onderdeel van het Midden-Rijns altaarstuk uit ca. 1410. En dat zijn maar twee voorbeelden van kunstwerken met dit belangrijke kunsthistorische thema van de geboorte van Christus in de hoofdrol.

Maar waar is de Heilige familie als thema in de hedendaagse kunst gebleven? In opdracht van de kerk wordt er momenteel weinig tot niets geschilderd in Nederland. Zijn er wel eigentijdse kunstenaars die zich bezighouden in hun vrije

werk met deze intieme familie-thematiek? Ja, ze zijn er wel, maar je moet er naar speuren en je moet het kunnen herkennen. Hun werk zal lang niet bij iedereen bekend zijn en voor velen ook niet meteen als de Heilige familie te duiden zijn. Dat komt omdat kunstenaars veelal voor een hedendaagse, moderne setting van Christus'

docent

drs. Barry Heinrichs

dagdeel

zondagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur

datum

18 december 2011

locatie

Museum Catharijneconvent

kosten

€ 20,-

geboorte hebben gekozen. Het kind heeft dan zijn aureooltje in moeten leveren en gaat gehuld in spijkerbroek door het leven. Jozef in tuinbroek plukt kersen en Maria kan gekleed gaan in een praktisch keukenschort, druk als ze is met water geven van haar plantjes met een zinken gietertje.

In deze kerstlezing 'Op zoek naar het Christuskind in de hedendaagse kunst' komt u de Heilige familie in al haar alledaagsheid en huiselijkheid vlak bij huis tegen!

6. HET JODENDOM

Tussen november en april organiseert De Nieuwe Kerk in Amsterdam grote winter-tentoonstellingen die gewijd zijn aan kunstschatten uit andere landen en culturen. Zo

waren onder andere prachtige exposities over Marokko, Indonesië en Afghanistan te bewonderen. De laatste jaren krijgen ook de wereldgodsdiensten extra aandacht.

Het komende winterseizoen kunnen bezoekers kennis maken met het Jodendom. De Nieuwe Kerk werkt voor deze gelegenheid

samen met het Joods Historisch Museum in Amsterdam.

Aansluitend aan deze fascinerende ontdekkingsreis door de rijke historie van deze wereldgodsdienst, zal tijdens deze cursus het Jodendom vanuit verschillende invalshoeken worden belicht.

Naar aanleiding van de tentoonstelling in de Nieuwe Kerk, Amsterdam

docent

drs. Grieta Felix

dagdeel

3 woensdagochtenden van 10.30 tot 12.30 uur

data

29 februari, 7 en 14 maart 2012

locatie

Universiteit voor Humanistiek

kosten

€ 60,-

7. STERRE DER ZEE, BOOM VAN JESSE, ZOETE MOEDER

De voorstellingswereld van Maria-bedevoertplaatsen in Nederland

Nederland is van noord tot zuid overdekt met bedevaartplaatsen ter ere van Maria. De Sterre der Zee in haar romaanse basiliek in Maastricht, O.L.Vrouw ter Nood in de bescheiden kapel van Heiloo en de Zoete Moeder in haar kathedraal van Den Bosch zijn de drie bekendste. Maar er is ook een Maria van Jesse in Delft en een kapel Onder de Linden in Thorn. In Friesland wordt Maria vereerd als 'de koningin en moeder van Overijssel', in Bolsward als O.L. Vrouw van Zevenwouden en in Renkum staat in de mei-maand een middeleeuws Mariabeeld volop in de belangstelling. Die plekken hebben allemaal een rijke geschiedenis, hun eigen wonderboeken, gebruiken en iconografie. Over bronnen, bomen en putjes, slootgravers, wereldbollen en inktpotten. Een selectie natuurlijk.

docent

dr. Ton H.M. van Schaik

dagdeel

2 zaterdagochtenden van 11.00 tot 13.00 uur

data

31 maart en 7 april 2012

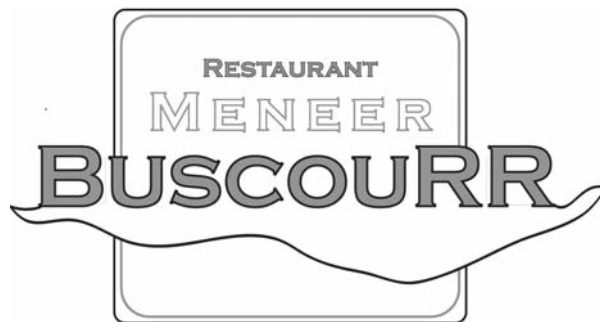
locatie

Pastoriezaal van de St. Catharinakerk

kosten

€ 40,-

Restaurant Meneer Buscourr is gevestigd in een karakteristiek pand in de Lange Nieuwstraat te Utrecht, midden in het museum kwartier. Waardeert u kleinschaligheid, kwaliteit en aandacht, dan bent u bij ons aan het juiste adres.

Kijk voor meer informatie en voor onze menu,- en wijnkaart de website www.restaurantmeneerbuscourr.nl. Via deze site kunt u reserveren, maar bellen kan natuurlijk ook.

Maandag en dinsdag is het restaurant gesloten. Woensdag t/m zondag is het restaurant geopend vanaf 18.00 uur.

Restaurant Meneer Buscourr
Lange Nieuwstraat 62
3512 PL Utrecht
Telefoon: 030 272 29 44

ALEPH

Boekhandel - Antiquariaat

In- en verkoop van boeken sinds 1986

✓ Kunst	✓ Filosofie
✓ Architectuur	✓ Muziek
✓ Geschiedenis	✓ Topografie
✓ Literatuur	✓ Reizen
✓ Psychologie	✓ Theologie

Tevens in- en verkoop van CD's en DVD's

Vismarkt 9 3511 KR Utrecht
030-232 20 69

Openingstijden: ma. 13-18 di.-vr. 11-18 za. 11-17
do. koopavond

www.alephbooks.com

8. DE VELE GEZICHTEN VAN MARIA

In het nieuwe testament is Maria slechts een schimmige figuur aan wie alleen Lucas, de meest historisch geïnteresseerde evangelist, aandacht besteedt. Mede ontstaan vanuit de

behoefte om het geboorteverhaal van Christus wat meer aan te kleden, krijgt de persoon van Maria wat meer ‘gezicht’ door de in de 2e eeuw na Christus geschreven apocriefe evangeliën van Jacobus en Thomas. Toch hebben deze verhalen niet meteen invloed op de iconografie van Maria. Pas na het concilie van Efeze (431) als Maria

wordt aanvaard als de Theotokos (moeder Gods), dat wil zeggen de moeder van het menselijke én tegelijkertijd Goddelijke kind, krijgt ze haar eigen plaats in de iconografie. In Byzantium ontstaan drie verschillende madonna typen die van grote invloed zijn op de vroegmiddeleeuwse Maria typen: Hodigitria, de Nikopoia en de Blacherniotissa. In de loop der

eeuwen ontstaat er een zeer uitgebreide iconografie, waarbij afhankelijk van de periode en de context Maria afgebeeld wordt als tweede Eva, maagd, bruid, koningin, middelares en niet in de laatste plaats als moeder. Bij de toenemende verering van Maria behoren ook de Maria devoties, zoals de zeven vreugden en zeven smarten van Maria. Daarnaast bestaat er rondom de figuur van Maria een uitgebreide symboliek die ontleend is aan de flora en fauna.

Aan de hand van uitgebreid beeldmateriaal zal in chronologische volgorde de boeiende iconografie van Maria in West-Europa worden behandeld door de eeuwen heen tot en met de Renaissance.

docent

drs. Ina Bertsch

dagdeel

zondagochtend van 11.15 tot
13.15 uur

datum

4 maart 2012

locatie

Museum Catharijneconvent

kosten

€ 20,-

II BEELDDE KUNST

9. 'ALLE DAGEN KUNST!'

Alledaagsheid als thema in de beeldende kunst

docent

drs. Barry Heinrichs

dagdeel

10 woensdagochtenden van
10.00 tot 12.00 uur, inclusief
2 excursies

data

28 september, 5, 12 en 26
oktober,
2, 9, 16, 23 en 30 november
en 7 december 2011

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 175,-

Alledaagsheid als thema in de beeldende kunst is een Hollandse vinding uit de 17de eeuw. Lange tijd, ook hier bij ons en veel langer nog in de ons omringende landen, was het de Kerk die als opdrachtgever enkel prijs stelde op het afbeelden van Bijbelse vertellingen. Het wereldlijk gezag daarentegen omringde zich liever met kunstwerken met mythologische thema's, uitgebeeld door de goden op de Olympus. Als derde was er het portret en dan hielden de mogelijkheden wel op.

In de Hollandse 17de eeuw vond de verbreding van de genres plaats. Vanaf dat moment worden er gelijkende landschappen geschilderd door Jan van Goyen en stadsgezichten door Jacob Ruysdael, rijkelijk gedekte tafels door Willem Heda, bloemstillevens door Rachel Ruysch, 'nette' interieurs door Johannes Vermeer

maar ook huishoudens van Jan Steen.

Het alledaagse als thema in de beeldende kunst heeft een vlucht genomen en is niet meer weg te denken. In veel stijlperiodes en in het werk van menig kunstenaar komt het voorbij, soms zelfs als hoofdthema. De kunst van de jaren '60, de Pop Art, laat bijvoorbeeld een duidelijke voorkeur zien voor gewone, alledaagse voorwerpen als het Coca-Cola flesje en blikjes Campbell soep. Maar ook in de hedendaagse kunst van The Young British Artists zijn het alledaagse zaken, knuffeldieren, kampeerspullen, borduurwerk, die we in de museumzalen tegenkomen.

'Alle dagen Kunst!' gaat over de alledaagse kunst door de eeuwen heen van Jan Steen tot Damien Hirst. Oude kunst en nieuwe kunst verbonden door een eeuwenoud thema dat blijkbaar de tand des tijds feilloos weet te doorstaan en altijd fris is!

*In samenwerking met
Kunstliefde*

10. RUBENS EN ZIJN LEERLINGEN VAN DYCK EN JORDAENS

Peter Paul Rubens (1577-1640) was de belangrijkste, begaafde en meest invloedrijke 17de -eeuwse Vlaamse schilder. Bovendien gold hij als een beminnelijk edelman, diplomaat en verzamelaar en was zijn atelier een goed geoliede onderneming. Hij was een fenomeen in zijn tijd, een homo universalis, met vele internationale contacten. Zowel zijn religieuze als zijn profane werken illustreren Rubens' ongeëvenaarde talent. De invloed op zijn vele leerlingen was van groot belang. De zeer begaafde Anthonie van Dyck werd hofschilder aan het Engelse hof. Zijn portretten van Engelse hovelingen behoren tot het mooiste dat

er op dit gebied in Europa gemaakt werd. Ook de vaak amusante schilderijen van Jacob Jordaens, de 'Vlaamse Jan Steen', blijven ons tot op de dag van vandaag vermaken.

De cursus vormt een goede voorbereiding op een eigen bezoek aan de tentoonstelling over Rubens in de Hermitage te Amsterdam (17 sept. 2011 t/m 16 maart 2012).

docent

drs. Marion van Oudheusden

dagdeel

3 vrijdagochtenden van 10.30 tot 12.30 uur

data

7, 14 en 21 oktober 2011

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 60,-

11. HEDENDAAGSE KUNST: VERKENNINGEN

Onlangs was de Nederlandse pers in beroering over La Berceuse (for Van Gogh) van de Duitse kunstenaar Alselm Kiefer. Terwijl dit werk ontstaan is vanuit de vraag van het Rijksmuseum aan de kunstenaar om een werk te maken dat zich zou verhouden tot De Nachtwacht van Rembrandt, lijkt het met Rembrandt niets en met Van Gogh alles te maken te hebben. Toch blijkt er wel degelijk een link te zijn met De Nachtwacht.

In drie lessen gaat Marian van Caspel in op het werk van een aantal hedendaagse kunstenaars. In één les wordt het werk van Kiefer en dat van de Nederlandse kunstenaar Armando in de romantische traditie geplaatst. Vooral Caspar David Friedrich blijkt voor beide kunstenaars een belangrijke inspiratiebron geweest te zijn. Een tweede les is gewijd aan kunstenaars, die met één of meer werken

opgenomen zijn in de vaste collectie van Museum De Pont in Tilburg: Berline de Bruyckere, Marlene Dumas, Anish Kapoor, Giuseppe Penone, Bill Viola, etc.

In een derde les wordt onder meer ingegaan op het thema 'goed en kwaad' aan de hand van het werk van Marc Mulders en Peer Veneman.

docente

drs. Marian van Caspel - van Til

dagdeel

3 donderdagavonden van 19.30 tot 21.30 uur

data

3, 10 en 17 november 2011

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 60,-

12. SIR STANLEY SPENCER - SCHILDERKUNST TUSSEN HEMEL EN AARDE

De Kunsthal Rotterdam laat voor het eerst in Europa een groot overzicht zien van Sir Stanley Spencer (1891-1959), een van de belangrijkste Engelse schilders uit de twintigste eeuw. Spencer neemt een bijzondere plaats in binnen de geschiedenis van de moderne kunst. Een

kenmerk van zijn oeuvre is de rijkdom aan thema's zoals Bijbelse verhalen, landschappen en zelfportretten. In zijn opzienbarende schilderijen verwerkt hij talrijke tegenstellingen en visionaire fantasieën, van hemelse tafereelen tot de meer aardse lusten. De tentoonstelling presenteert Spencers werk in de context van werk van Engelse tijdgenoten. Bijzonder is de toevoeging van werken van

Nederlandse kunstenaars onder wie Dick Ket en Charley Toorop waarin Spencers artistieke invloed duidelijk zichtbaar is. De tentoonstelling komt tot stand in samenwerking met gastconservator dr. A. Ottevanger en met de partners Tate Britain en Sir Stanley Spencer Foundation in Cookham.

Naar aanleiding van de expositie in de Kunsthal najaar 2011

docent

drs. Barry Heinrichs

dagdeel

2 dinsdagochtenden van 10.00 tot 12.00 uur en één excursie naar Rotterdam

data

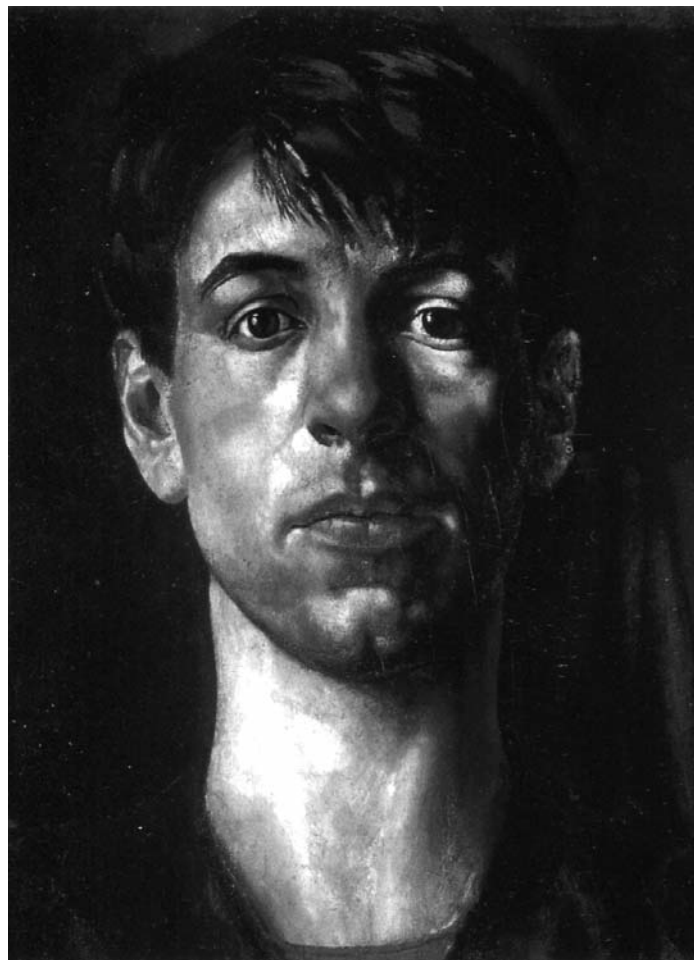
1, 8 en 15 (excursie) november

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 60,-

13. PIERO DELLA FRANCESCA EN LEONARDO DA VINCI: GEOMETRIE EN HUMANISME

Wat de grote Italiaanse meesters Piero della Francesca en Leonardo da Vinci met elkaar gemeen hebben is hun interesse voor wiskunde en hun humanistische visie. Ze waren ervan overtuigd dat de schepping gebaseerd is op een volmaakte geometrie en die wilden zij dan ook ontdekken. In hun composities demonstreren ze hun wiskundige kennis door een uitgebalanceerde ruimte-

vlakverdeling, waar alles met elkaar samenhangt door geometrische figuren en ideale verhoudingen (volgens de gulden snede) die vaak 'verpakt' zitten in een lichaamsdeel of een tegelvloer. In het Quattrocento lagen kunst en wetenschap in elkaars verlengde. Della Francesca schreef een tractaat over perspectief in de schilderkunst dat nog steeds geldt als een zeer geslaagde poging om de visie van een schilder een wetenschappelijke basis te geven.

docent

drs. Swenne van Roosmalen

dagdeel

3 maandagavonden van
19.30 tot 21.30 uur

data

31 oktober, 7 en 14 november
2011

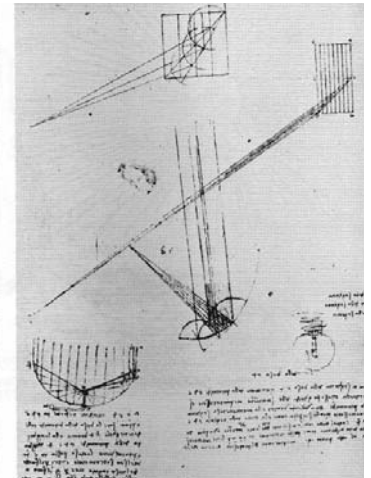
locatie

Pastoriezaal van de
St. Katharinakerk

kosten

€ 60,-

Zijn fresco's en panelen geven voor het eerst de indruk van een helder daglicht. Zijn late werk laat duidelijk de invloed zien van de Vlaamse primitieven. Da Vinci bereikte het humanistische ideaal van de homo universalis, een mens die op alle terreinen van wetenschap en kunst uitblinkt. Minstens zo indrukwekkend als zijn kunstwerken zijn Leonardo's studies van de anatomie en de vliegkunst van vogels. In de cursus zal ook aandacht besteed worden aan de grote tentoonstelling over de schilderkunst van Da Vinci die in het najaar van 2011 te zien is in de *National Gallery* te Londen.

14. ABRAHAM BLOEMAERT: VEELZIJDIG KUNSTENAAR TUSSEN MANIËRISME EN CLASSICISME

docent
drs. Grieta Felix
dagdeel
3 woensdagochtenden van
10.30 tot 12.30 uur
data
30 november, 7 en
14 december 2011
locatie
Universiteit voor Humanistiek
kosten
€ 60,-

Voor de schilder Abraham Bloemaert (1566-1651) betekent de expositie die van 12 november 2011 tot en met 5 februari 2012 te zien zal zijn in het Centraal Museum in Utrecht een thuiswedstrijd. Geboren in Gorinchem, heeft deze zeer veelzijdige kunstenaar zijn hele leven gewoond en gewerkt in Utrecht. Zijn diversiteit

betreft zowel het thema als het formaat en de stijl van zijn werken. Van Bloemaert zijn niet alleen zo'n 200 schilderijen bekend waaronder historiestukken, landschappen en werken met mythologische en religieuze thema's, maar ook ongeveer 1000 tekeningen en 600 gravures. Zijn stijl ontwikkelde zich van maniëristisch via caravaggistisch naar meer classicistisch. Ook was hij een begenadigd leraar.

De cursus van drie ochtenden gaat in op het veelzijdige oeuvre van deze grote Utrechter en zal naast de stilistische ontwikkeling ook de thematische rijkdom behandelen.

*Naar aanleiding
van de tentoon-
stelling in het
Centraal Museum*

15. SPOEDCURSUS ALGEMENE KUNSTGESCHIEDENIS

Deel 1; Van de Grieken tot en met de Gotiek

Deel 2: Van de Renaissance tot en met Avant-garde en de kunst van de 20ste eeuw

In de korte cursus Algemene Kunstgeschiedenis gaat het om het opfrissen of eerste kennismaking met de kunstgeschiedenis.

In vijf lessen - van de Grieken tot en met de Gotiek - wordt een reis door de tijd gemaakt langs de mooiste maar vooral ook belangrijkste beeldhouwkunst, architectuur en schilderkunst. Met name de manier waarop de kunstenaar eeuwen

docent

drs. Barry Heinrichs

dagdeel

2 x 4 donderdagavonden van 20.00 tot 22.00 uur en 2 excursies op zaterdag

data

deel 1: 17, 24 november, 1, 8 en

17 (excursie) december 2011

deel 2: 1, 8, 15, 22, 31 (excursie)

maart 2012

locatie

Kunstliefde

kosten

deel 1: € 95,-, deel 2: € 95,-

deel 1 en 2 samen € 175,-

bezig is geweest met de verbeelding van de menselijke gestalte is één van de belangrijkste leidraden door deze cursus kunstgeschiedenis. De perioden die worden uitgelicht zijn naast de Griekse kunst, de Romeinse kunst, de vroeg Christelijke en Byzantijnse Kunst, De Kunst van de Vroege Middeleeuwen, en het feestelijke sluitstuk van deze periode De Gotiek tot aan de vooravond van de Renaissance. Met een vervolgcursus vanaf 1 maart 2012 kan de reis door de Kunstgeschiedenis compleet gemaakt worden: vanaf de Renaissance tot en met de kunst in onze tijd. (Renaissance, Barok, Neoclassicisme en de Romantiek, Impressionisme en andere '-ismen', Avant-garde en de kunst van de 20ste eeuw.)

i.s.m. Kunstliefde

16. KUNST EN MUZIEK IN HET BALTICUM

Het succesvolle boek 'Baltische Zielen' van Jan Brokken heeft de belangstelling voor Estland, Letland en Litouwen doen oplaaien. Reizend door deze jonge, trotse, onafhankelijke landen ziet Jan Brokken schimmen uit het verleden opdoemen. Hij beschrijft de van het Jodendom doordrenkte wereld van gisteren aan de hand van de lotgevallen van beroemde kunstenaars, musici en componisten. De joodse achtergrond speelt een belangrijke rol zowel in de levens van de beeldend kunstenaars Jacques Lipchitz en Mark Rothko als in de jeugd van de violist Gidon Kremer. De Est Arvo Pärt is bekend geworden door zijn spirituele muziek.

Vanaf het moment dat op 16 november 1968 Pärt's 'Credo' klonk in de Estse Filharmonie was niets meer hetzelfde in Tallinn. Het land moest nog wel tweeëntwintig jaar wachten op de bevrijding, maar de toon was gezet. Het kondigde de 'Zingende Revolutie' aan die tot hernieuwde onafhankelijkheid van de Baltische staten zou leiden in 1991.

docenten

drs. Swenne van Roosmalen (2 lessen) en drs. Marian van Caspel (één les over Rothko en Lipchitz)

dagdeel

3 woensdagavonden van 19.30 tot 21.30 uur

data

25 januari en 1 en 8 februari 2012

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 60,-

In de cursus wordt aandacht besteed aan de geschiedenis, de beeldende kunst, de architectuur en de muziekcultuur van de

Baltische landen.

We beleven de roerige Baltische geschiedenis mee via indrukwekkende kunstwerken en via luister-fragmenten uit werken van Arvo Pärt vangen we een glimp op van de Baltische ziel.

Zie ook de reis naar de Baltische staten. Voor meer info zie www.labrysreizen.nl

17. DE WERELD VAN JHERONIMUS BOSCH

Jheronimus Bosch deelde het wereldbeeld, dat in een Brabantse stad van rond 1500 het normale was: de laat-middeleeuwse kijk dus op verleden, heden en toekomst; de visie op de geschiedenis van de aarde en de mensen. Een wereldbeeld, dat verplichtte tot een leven naar onbereikbare normen: een leven daarom gedrenkt in schuldgevoel. Het werk van Bosch vertelt

van dat sombere, angstige wereldbeeld. Dit was het vertrekpunt voor de wereld die hij schiep in zijn schilderijen. Maar welke werken zijn werkelijk van zijn hand? Wat maakt een Bosch tot een echte Bosch? Hoe zette hij zijn

panelen op, met welke techniek en met welke pigmenten werkte hij? Waarin verschilde Bosch manier en zijn werk van de andere vijftiende-eeuwse schilders in de Nederlanden: de Vlaamse Primitieven? Daarbij natuurlijk uitgebreid aandacht voor 'Feest in de Tuin der Lusten'. Het grootste, mooiste, maar ook meest raadselachtige drieluik van Bosch vormt tegenwoordig de trots van het

Prado in Madrid. Op zoek naar de mogelijke opdrachtgever en zijn beweegredenen moet ook onderzocht worden of het gaat om een zeldzaam gewaagd jeugdwerk, dan wel om een rijpe vrucht van de oude dag. Naar deze tuin gaat u met frisse, onbevooroordeelde ogen scrupuleus kijken en kijken!

De excursie voert naar het Jeroen Bosch Art Centre in Den Bosch en tevens naar de kolossale gotische basiliek van Sint-Jan, die Jheronimus Bosch tijdens zijn leven heeft zien bouwen .

2 lezingen en excursie over de wereld waarin hij leefde en de wereld die hij schiep.

docent

dr. Ed Hoffman

dagdeel

3 vrijdagochtenden van 10.30 tot 12.30 uur

data

3, 10 en 17 februari (excursie) 2012

locatie

Pastoriezaal van de St. Catharinakerk

kosten

€ 60,-

18. DE ETRUSKEN: PORTRET VAN EEN RAADSELCHTIG VOLK

Het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden organiseert van 13 november 2011 tot en met 4 maart 2012 een expositie over de Etrusken. Dit volk, dat tussen de Po en de Tiber woonde, had een hoogstaande cultuur en een eigen taal. Nog steeds is onduidelijk of zij een inheems volk zijn of afkomstig waren uit het Oosten. Feit is dat zij van grote invloed zijn geweest op de Romeinen: de voorspellingskunst en de gladiatorengevechten zijn van hen overgenomen en in de bloeitijd hadden zij zelfs de macht in de stad van Romulus en Remus. Met het verdrijven van de Etrurische koningsfamilie der Tarquiniï werd Rome een republiek.

De cursus gaat in op de historische en archeologische achtergronden van dit raadselachtige volk aan de hand van met name de kunst uit de rijk gedecoreerde graven, askisten versierd met portretten van de overleden en mythologische scènes en grafgiften zoals vaatwerk en sieraden.

n.a.v. de expositie in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden.

docent

drs. Grieta Felix

dagdeel

3 woensdagochtenden van 10.30 tot 12.30 uur

data

1, 8 en 15 februari 2012

locatie

Universiteit voor Humanistiek

kosten

€ 60,-

19. KUNSTENAARSKOLONIES IN EUROPA: VAN BARBIZON TOT BERGEN

Vanaf het midden van de 19e eeuw ontstonden op tal van plekken in Europa kunstenaarskolonies. Het drukke leven van de stad ontvluchtend zochten en vonden velen rust en inspiratie op het platteland. In het leven buiten, in geïsoleerd liggende dorpen meende men het onbedorven leven van vroeger terug te kunnen vinden. Ook de onderlinge sociale contacten speelden in deze vaak bloeiende kunstenaarsgemeenschappen een belangrijke rol. De School van Barbizon, schilders die elkaar opzochten in de buurt van Fontainebleau, is daar een voorbeeld van. Als eersten gingen zij ook 'en plein air', in de buitenlucht, schilderen en werden daarmee een voorbeeld voor tal van latere kunstenaars in de rest van Europa. In het kielzog van de kunstenaars trokken vaak ook anderen naar deze dorpen, zoals schrijvers en intellectuelen. Van de vele kolonies die er geweest zijn noemen we: Barbizon, Pont-Aven in Bretagne, St. Martens-Latem in België, Skagen op Jutland, Worpswede in Duitsland en in Nederland Oosterbeek, Katwijk, Laren, Domburg en Bergen (NH).

docenten

drs. Marion van Oudheusden

dagdeel

4 vrijdagochtenden van 10.30 tot 12.30 uur

data

2, 9, 16 en 23 maart 2012

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 80,-

20. DE (JACOBS) LADDER

De ladder verbindt de aarde met de hemel. Met deze symbolische betekenis komen we de ladder vaak tegen in oude en moderne kunst. In de eerste plaats als uitbeelding van Genesis 28: het verhaal van de Jacobsladder. Het droomvisioen van de op de vlucht geslagen Jacob bood kunstenaars veel ruimte tot een persoonlijke interpretatie. De joodse schilder Marc Chagall combineert de Jacobsladder met de kruisiging van Jezus. Deze opvallende combinatie zien we zowel in een van zijn schilderijen in het *Musée du Message Biblique* in Nice als in zijn gebrandschilderde ramen in de *Notre-Dame* in Reims. De trap, maar dan vooral als zelfstandig motief, komen we ook tegen in het werk van moderne kunstenaars.

In de oorlogsschilderijen van Constant bijvoorbeeld zijn de sporten van de trap losgeraakt. Armando verwijst met de trap naar kamp Amersfoort, in de onmiddellijke omgeving waarvan hij tijdens de oorlog opgroeide. Hij verwerkte het motief in schilderijen, maar ook in de vorm van een 14 meter hoge sculptuur, die in de buurt van het voormalige kamp staat.

docent

drs. Marian van Caspel-van Til
dagdeel
zondagochtend van 11.15 tot
13.15 uur

datum

11 maart 2012

locatie

Museum Catharijneconvent

kosten

€ 20,-

III ARCHITECTUUR

21. ARCHITECTUUR IN DE 21STE EEUW IN NEDERLAND

Aan het einde van de 20ste eeuw kreeg Nederland een uitstekende naam op het gebied van eigentijdse architectuur. Met name werden Nederlandse architecten, zoals Soeters, MVRDV, Arets, Houben en Van Egeraat en Claus en Kaan, in het buitenland geprezen voor hun lichte architectuur die regelmatig speels verwees naar het modernisme van de Stijl van Rietveld en zijn tijdgenoten. De vraag was of Nederland zijn faam kon vasthouden in de 21ste eeuw. Er kwam een nieuwe generatie architecten die zich aangetrokken voelde tot een meer plezierende architectuur dan voorheen. Denigrerend werden ze door de oudere generatie 'pret architecten' genoemd. Winkelcentra werden vrolijker (of worden opgevrolijkt, zie in Utrecht Hoog Catharijne) en kleuren en niet geometrische vormen domineren deze 21ste bouwkunst. Tijdens de cursus worden de nieuwe architecten besproken.

De cursus wordt afgesloten met een stadswandeling door Nijmegen.

docent

dr. ir. Dave van Eijnsbergen

dagdeel

4 vrijdagochtenden van 10.00
tot 12.00 uur

data

20 januari, 3, 17 februari en
excursie op 2 maart 2012

locatie

Kunstliefde

kosten

€ 75,-

22. ROMAANSE KERKEN EN KLOOSTERS

Kloosters vormen in de elfde eeuw belangrijke centra van spiritualiteit, kunst en cultuur. De abdijkerken worden steeds meer aangepast aan het groeiende aantal monniken en de toestroom van pelgrims. Architecten worden uitgedaagd om technische mogelijkheden te verkennen met de ontwikkeling van het stenen gewelf als gevolg. Een nieuwe stijl ontstaat: de romaanse stijl. Vanuit het klooster van Cluny in Bourgondië wordt deze nieuwe bouwstijl gepropageerd. Maar ook pelgrims uit alle hoeken van Europa dragen bij aan de verspreiding van de romaanse stijl. Hiervan getuigen de vele romaanse kerken en kloosters die op de pelgrimsroute naar het beroemde bedevaartsoord Santiago de Compostela liggen. De eenvoud van de gebouwen, de verstilde sfeer in de kloostertuinen en de vaak prachtige ligging van romaanse kloosters spreken ook vandaag de dag nog tot de verbeelding.

docenten

drs. Swenne van Roosmalen en
dr. Ton H.M. van Schaik

dagdeel

4 woensdagavonden van 19.30
tot 21.30 uur

data

29 februari, 7, 14 en 21 maart
2012

locatie

Pastoriezaal van de
St. Catharinakerk

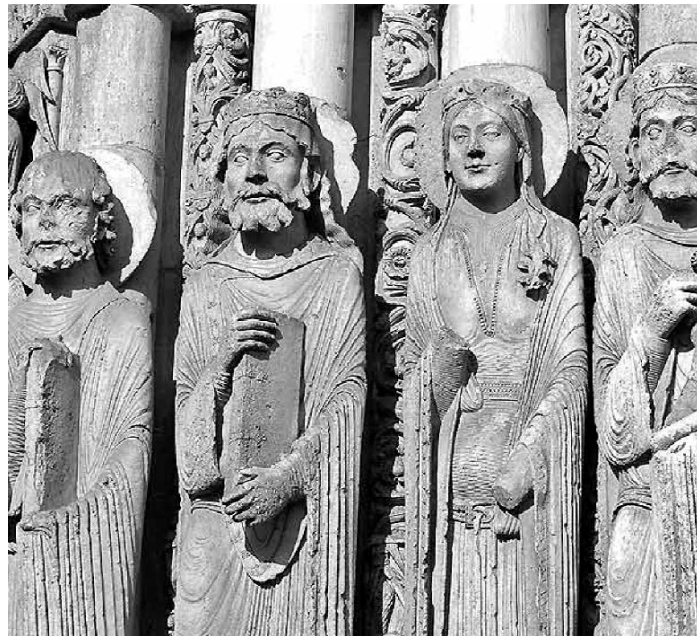
kosten

€ 80,-

Swenne van Roosmalen behandelt in drie lezingen de hoogtepunten van de romaanse architectuur in Frankrijk, Spanje, Italië en Duitsland, waarbij ook de kloostertuinen en de rijke beeldentaal van de romaanse sculpturen op portalen en kapitelen aan bod komen. *Ton van Schaik* vertelt in een lezing over de rol van de abten Odo en Odilo en belicht het monastieke karakter van de romaanse abdijen. De architectuur beantwoordt

volmaakt aan geest en leven van de monniken: ze is de Regel van Benedictus in steen.

In het voorjaar van 2012 organiseert Labrys Reizen in samenwerking met de KLU een reis langs romaanse kerken en kloosters in Bourgondië. Voor meer informatie zie www.klu.nl

23. LONDEN IN DE 21STE EEUW

Wie de laatste tien jaar niet in Londen is geweest zal bij terugkomst een andere stad zien. De skyline is definitief veranderd en de in Londen werkzame architecten als Norman Foster, David Chipperfield en Zaha Hadid hebben zwaar hun stempel gedrukt. Pal naast de St. Paul's wordt in 2012

een nieuw winkelcentrum naar het ontwerp van Jean Nouvel voltooid. Modernistische wijken uit de jaren '60 zijn inmiddels volledig verloederd en worden gesloopt. Slechte buurten uit diezelfde tijd waar een enorme stroom van Bengali plaats vond, zijn nu de hippe plekken van de stad. Verder is Londen opnieuw het absolute centrum voor moderne kunst geworden met de belangrijkste musea

en galeries van West Europa. Naast vele voorbeelden van alle nieuwe architectuur en musea gaan we bij de cursus in op de vraag hoe het kan, dat een stad met een absoluut slecht imago wat betreft verandering en vernieuwing zich in korte tijd zo heeft weten te ontwikkelen.

27 april - 1 mei architectuurreis
Voor meer informatie zie www.klu.nl

docent

dr. ir. Dave van Eijnsbergen

dagdeel

3 dinsdagavonden van 19.30 tot 21.30 uur

data

21, 28 februari en 6 maart 2012

locatie

Kunstliefde Utrecht

kosten

€ 60,-

24. PIERRE CUYPERS, ONDERNEMER EN ARCHITECT

Pierre Cuypers is een van de bekendste maar ook een van de meest omstreden architecten van de 19e eeuw. Werken als het Amsterdamse Rijksmuseum, het Centraal Station en kasteel De Haar hebben discussie en tegenspraak uitgelokt. Vanwege zijn ingrijpende restauraties van middeleeuwse monumenten is hij decennialang bekritiseerd. Kort na zijn dood worden zijn eerste werken al gesloopt of ingrijpend aangepast. De recente herwaardering voor de 'lelijke tijd' betekent ook nieuwe aandacht voor

deze productieve architect, die met zijn leerlingen voor een belangrijk deel het beeld van Nederland in de 19e eeuw heeft bepaald. We volgen Cuypers niet alleen als architect maar ook als mens. Hij is de succesvolle oprichter van kunstwerkplaatsen en architectenop-

leidingen. Inspiratie vindt hij in het verleden. Zijn vaak ingrijpende restauraties typeren de opvattingen over de natie, geschiedenis en kunst. Momenteel worden kasteel De Haar, het Rijksmuseum en het woonhuis van Cuypers in Roermond in ere hersteld.

docent

dr. Wies van Leeuwen

dagdeel

vrijdagochtend van 10.30 – 12.30 uur

data

30 maart, 6, 13 (excursie) april 2012

locatie

Museum Catharijneconvent

kosten

€ 60,-

Inclusief een excursie naar het pas geopende Huis van Cuypers in Roermond

DROGISTERIJ
SLAMAT

Dé speciaalzaak voor:

- vitamines en voedingssupplementen
- homeopatische en natuurlijke geneesmiddelen
- natuurlijke en diervriendelijke huidverzorging
- decoratieve cosmetica
- zelf bier en wijn maak artikelen

Zadelstraat 31 | 3511 LS Utrecht | T 030 – 231 75 35

DOCENTEN EN SPREKERS

Swenne van Roosmalen studeerde middeleeuwse geschiedenis in Utrecht, Cambridge en Rome. Gedurende tien jaar was zij docent geschiedenis op de Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven (Kees Boekeschool) en op het Vossius Gymnasium in Amsterdam. Sinds 2008 werkt zij als museumdocent in Museum Catharijneconvent en verzorgt zij cursussen en lezingen op (kunst)historisch gebied.

Marian van Caspel-van Til, kunsthistorica, was in 1988 één van de oprichters van de Kunsthistorische Leergangen, waaraan zij 20 jaar lang leiding gaf. Nu geeft zij lezingen en cursussen op het gebied van kunst, religie en spiritualiteit. Zij houdt ervan oude kunst te verbinden met moderne en hedendaagse kunst.

Ed Hoffman studeerde geschiedenis en kunstgeschiedenis aan de universiteiten van Nijmegen en Utrecht. Beide vakken heeft hij gedoceerd in Boxtel, Utrecht en 's-Hertogenbosch. In 1974 promoveerde hij op een historisch onderwerp. Sinds 2001 is hij als lid van de Wetenschappelijke Raad betrokken bij de voorbereiding en inrichting van het Jheronimus Bosch Art Center in 's-Hertogenbosch. In 2007 verscheen van zijn hand: "Jheronimus Bosch, zijn spiegels, zijn verten, zijn scheppers, zijn werken".

Grieta Felix studeerde klassieke talen en kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Na een twintigjarige schoolcarrière als docente Latijn, Grieks en KCV, draagt zij sinds enkele jaren haar liefde voor taal, kunst en cultuur over door lezingen en cursussen. Ze werkt daarbij graag met een combinatie van verschillende vakgebieden. Bovendien is zij actief als vertelster en journaliste.

Ton van Schaik is kerkhistoricus. Hij publiceerde een biografie van kardinaal Alfrink, was redacteur van ‘Oud-Utrecht’ en schreef onder meer over de Reformatie en de Opstand tegen Spanje. Bij gelegenheid van het 750-jarig jubileum schreef hij *De gotische Dom van Utrecht* (2004). Regelmatig verschijnt hij als kenner van het Vaticaan en van het Aartsbisdom Utrecht op radio en tv.

Marion van Oudheusden studeerde Kunstgeschiedenis en Italiaans aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Ze deed enige tijd onderzoek in Italië en was vervolgens werkzaam in de kunsthandel. Inmiddels is zij alweer jarenlang met veel enthousiasme docent kunstgeschiedenis en is zij daarnaast actief als onderzoeker en publicist. Zij is tevens redacteur van het Tijdschrift ‘Oud-Utrecht’.

Barry Heinrichs, kunsthistoricus, verzorgde ontvangsten en rondleidingen in het Centraal Museum en in de Rietveld huizen te Utrecht. Vijf jaar lang was hij gastheer en tentoonstellingsmaker bij Stichting de KunstSalon. Sinds 2001 geeft hij lezingen en verzorgt cursusprogramma’s voor onder meer NRC Handelsblad, de Volkskrant, en voor de Vrije academie voor Kunsthistorisch Onderwijs in Amsterdam.

Dave van Eijnsbergen, kunsthistoricus, gepromoveerd en gespecialiseerd op het gebied van architectuur in Japan, verzorgt cursussen over Japanse kunst en architectuur. Jaarlijks verblijft hij enige maanden in Japan om reizen te begeleiden en zijn kennis van het land te verdiepen. Hij publiceert regelmatig over eigentijdse Japanse kunst en architectuur. Daarnaast is hij een verwoed verzamelaar van Japanse prenten en was van 2002 t/m 2008 lid van de commissie beeldkwaliteit in Nijmegen.

Wies van Leeuwen is architectuurhistoricus en oprichter van het Cuypersgenootschap. Zijn studie kunstgeschiedenis volgde hij aan de universiteit van Nijmegen. De architectuurtheorie van de negentiende eeuw en de restauratieopvattingen in de monumentenzorg houden hem in het bijzonder bezig. Sinds 1979 is hij beleidsmedewerker cultuurhistorie en monumenten bij de provincie Noord-Brabant. In 1995 promoveert hij op “De maakbaarheid van het verleden, P.J.H. Cuypers als restauratiearchitect”. In 2007 verschijnt *Pierre Cuypers architect 1827-1921*. Momenteel werkt hij aan een boek over de historische kerken van Noord-Brabant.

Ina Bertsch, studeerde middeleeuws geschiedenis en cultuur in Utrecht. Tijdens de studie bestudeerde en becommentarieerde ze diverse hagiografieën. Ze geeft inmiddels al jaren les bij diverse instituten over haar specialisaties iconografie en middeleeuwse kunst.

LOCATIES

Kunstliefde

Nobelstraat 12a, Utrecht (ingang Lange Jufferstraat 2)

Museum Catharijneconvent

Lange Nieuwstraat 38, Utrecht

Pastoriezaal van de St. Catharinakerk

Nieuwe Gracht 61, Utrecht

Universiteit voor Humanistiek

Kromme Nieuwe Gracht 29, Utrecht

INSCHRIJVING

U kunt zich inschrijven via het inschrijvingsformulier op de website www.klu.nl of door het inschrijfformulier in deze brochure. Het inschrijvingsformulier moet ingevuld en ondertekend opgestuurd worden naar:

- Kunsthistorische Leergangen Utrecht,
- Postbus 1023,
- 3500 BA Utrecht.

Telefonische aanmeldingen of per e-mail zijn pas definitief als ook het cursusgeld ontvangen is.

U kunt dit overmaken op ING-rekening 16 19 855, t.n.v. Kunsthistorische Leergangen Utrecht, Postbus 1023, 3500 BA Utrecht

Ongeveer twee weken voor aanvang van de cursus ontvangt u van ons een bevestiging met daarin gegevens over tijden, data en locatie. *Eerder hoort u dus niet van ons.*

Mocht een cursus niet doorgaan, of is deze volgeboekt, dan ontvangt u het betaalde bedrag onmiddellijk terug. Tussentijds annuleren is mogelijk tot 3 weken voor aanvang van een cursus, lezing of excursie. De annuleringskosten zijn 10% van de vermelde prijzen met een minimum van € 10,-.

- Omdat veel van onze cursisten in het bezit zijn van een museum-jaarkaart of kortingspas zijn de prijzen van onze cursussen en excursies, mits anders aangegeven, exclusief de entreegelden van musea;

- Bij excursies zijn reiskosten niet bij de prijs inbegrepen, mits anders aangegeven;
- Wijzigingen in het programma zijn voorbehouden;
- Voor al onze cursussen, lezingen, excursies en reizen geldt dat ze alleen doorgaan bij voldoende belangstelling;
- Bij reizen gelden afwijkende voorwaarden

DOCENTEN EN SPREKERS

De docenten zijn deskundig en beschikken naast hun academische achtergrond over ruime onderwijservaring. Net als wij zult u enthousiast zijn over hun kennis en gedrevenheid.

VAKANTIES

Herfstvakantie: 15 tot en met 23 oktober 2011

Kerstvakantie: 24 december 2011 tot en met 8 januari 2012

Krokusvakantie: 18 tot en met 26 februari 2012

Tulpvakantie: 28 april tot en met 6 mei 2012

Zomervakantie: 7 juli tot en met 26 augustus 2012

KUNSTHISTORISCHE LEERGANGEN UTRECHT

Postbus 1023, 3500 BA Utrecht
p/a Nobelstraat 12a, 3512 EN Utrecht

T : 030 - 231 38 13

E : info@klu.nl

I : www.klu.nl

ING bank: 16 19 855

INSCHRIJFFORMULIER

Naam Dhr./Mevr.

Straat

Postcode/Woonplaats

Telefoon

Mobiel

E-mail

schrijft zich in voor één of meer van de volgende programma-onderdelen

(u kunt op achterzijde van deze pagina uw keuze(n) aankruisen en dit formulier ondertekend opsturen naar

Kunsthistorische Leergangen Utrecht, Postbus 1023, 3500 BA Utrecht)

Ondergetekende machtigt de Kunsthistorische Leergangen Utrecht

om eenmalig het totaalbedrag: €te doen afschrijven

van bankrekeningnummer:

plaats datum

handtekening

(Als u het niet eens bent met de afschrijving kunt u uw bank opdracht geven het bedrag binnen 30 dagen terug te boeken op uw rekening.)

Waar kent u de Kunsthistorische Leergangen Utrecht van?

hierlangs afknippen

GRAAG HIERONDER AANGEVEN WELKE CURSUSSEN/LEZINGEN U WILT VOLGEN

I Religie

1. De kathedraal van Chartres	... x	€ 20	= €
2. De Egyptische doden cultus	... x	€ 60	= €
3. Dikke papen	... x	€ 40	= €
4. Pelgrims naar verre oorden	... x	€ 40	= €
5. Kerstlezing: Op zoek naar het Christuskind	... x	€ 20	= €
6. Het Jodendom	... x	€ 60	= €
7. Sterre der zee	... x	€ 40	= €
8. De vele gezichten van Maria	... x	€ 20	= €

II Beeldende Kunst

9. Alle dagen kunst	... x	€ 175	= €
10. Rubens en zijn leerlingen van Dyck en Jordaens	... x	€ 60	= €
11. Hedendaagse kunst: verkenningen	... x	€ 60	= €
12. Sir Stanley Spencer	... x	€ 60	= €
13. Pierro della Francesca, Leonardo da Vinci	... x	€ 60	= €
14. Abraham Bloemaert	... x	€ 60	= €
15. Spoedcursus algemene kunstgeschiedenis	deel 1: ... x € 95; deel 2: ... x € 95; samen: ... x € 175		= €
16. Kunst en muziek in het Balticum	... x	€ 60	= €
17. De wereld van Jheronimus Bosch	... x	€ 60	= €
18. De Etrusken	... x	€ 60	= €
19. Kunstenaarskolonies	... x	€ 80	= €
20. De (Jacobs-) ladder	... x	€ 20	= €

III Architectuur

21. Architectuur in de 21ste eeuw	... x	€ 75	= €
22. Romaanse kerken en kloosters	... x	€ 80	= €
23. Londen in de 21ste eeuw	... x	€ 60	= €
24. Pierre Cuyppers, ondernemer en architect	... x	€ 60	= €

IV Reizen

25. Kathedralenreis, Chartres, Reims en Amiens, ism Labrys reizen, 22 – 25 september 2011	Graag nadere informatie	☐
26. Architectuurreis modern Londen, ism Asuka reizen, 27 april – 1 mei 2012	Graag nadere informatie	☐
27. Romaanse schatten in midden Frankrijk, kerken en klooster, ism Labrys reizen, voorjaar 2012	Graag nadere informatie	☐

Labrys Reizen

Exclusieve groepsreizen naar de Mediterranée
en verre bestemmingen

Kleine groepen • Uitstekende hotels • Academische reisleiding
Aangenaam tempo • Uitgekiende programma's

Brochure 024 360 36 37 • WWW.LABRYSREIZEN.NL

badoux

Met dank aan de vrijwilligers:

- Mark Hoogbergen
- Riet Kamper
- Marga Rijpstra
- Lou Smids

Deze uitgave kwam mede tot stand door de bijdrage van:

- Antiquariaat en boekhandel Aleph
- Drogisterij Slamet
- Exclusieve groepsreizen, Labrys Reizen
- Heren kledingzaak Conemans
- Italiaanse espresso en cappuccino machines, Van Pommeren
- Restaurant Meneer Buscourr
- Saab dealer Karssen
- Drukkerij Badoux

Daarnaast zijn we erkentelijk voor de jarenlange medewerking met:

- Kunstliefde
- Foto De Zavel
- Dvada, Oeda van den Born, vormgeving
- Greener Pastures Websites, website

Colofon

Programmaboek Kunsthistorische Leergangen Utrecht 2011-2012

Oplage 2000 stuks
Papier Biotop
Tekst KLU en docenten
Vormgeving Oeda van den Born
Drukkerij Badoux

Driebergen-Rijsenburg

Karssen BV - Uw Saab Aftersales dealer

*Met vriendelijke groet,
Peter Berkhout*

Automobilbedrijf Karssen BV
Nijendal 20
3972 KC Driebergen-Rijsenburg
telefoon: 0343 - 513 436
fax: 0343 - 520 205
mailto:info@garagekarssen.nl

WWW.GARAGEKARSEN.NL

T 030 - 231 38 13 ■ info@klu.nl ■ www.klu.nl